

ע"פ 10184/16 - ע ס ח, ח ר ח, ס ס ח נגד מדינת ישראל, עזבון המנוח א"ג

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 10184/16

לפני:

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט ג' קרא

המערערים:

1. ע ס ח
2. ח ר ח
3. ס ס ח

נ ג ד

המשיבים:

1. מדינת ישראל
2. עזבון המנוח א"ג

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 13.12.2016, בתפ"ח 11334-10-14, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים ר' פוקס; ד' פיש; ו-ח' שרעבי

תאריך הישיבה:

כ"ח בטבת התשע"ח (15.1.2018)

בשם המערערים:

עו"ד תמי אולמן; עו"ד שחף אולמן

בשם המשיבה 1:

עו"ד רחלי זוארץ-לוי

בשם המשיב 2:

עו"ד אילן עבאס

גב' ברכה וייס

בשם שירות המבחן:

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, שניתן ביום 13.12.2016, בתפ"ח 11334-10-14 (כב' הרכב השופטים: ר' פוקס; ד' פיש; ו-ח' שרעבי).

2. המערערים הודו והורשעו בעבירות שיוחסו להם בכתב אישום מתוקן, שהוגש במסגרת הסדר טיעון, כמפורט להלן: ע ס ח (להלן: המערער 1) - הריגה, לפי סעיף 298 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירות בנשק, לפי סעיף 144(א)+(ב) לחוק העונשין; שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

ח ר ח (להלן: המערער 2), וס ס ח (להלן: המערער 3) - סיוע לפציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 334 ביחד עם סעיפים 335(א)(2) ו-31 לחוק העונשין; ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

3. בעקבות הרשעתם בדין, נגזרו על המערערים העונשים הבאים: המערער 1 - 18 שנות מאסר לריצוי בפועל, שמניין מיום מעצרו - 9.9.2014; שתי שנות מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים, עבירות נשק או אלימות מסוג פשע; שנת מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים, עבירות נשק או אלימות מסוג עוון, או עבירה של שיבוש הליכי משפט או של הפרת הוראה חוקית; המערער 1 חויב בתשלום פיצויים לעזבון המנוח בשיעור של 200,000 ₪.

המערערים 2 ו-3 - 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרם (המערער 2 - מיום 9.9.2014 עד ליום 3.3.2015; והמערער 3 - מיום 9.9.2014 עד ליום 5.3.2015); 18 חודשי מאסר על תנאי לבל יעברו, בתוך 3 שנים, עבירות אלימות מסוג פשע; 8 חודשי מאסר על תנאי לבל יעברו, בתוך 3 שנים, עבירות אלימות מסוג עוון או שיבוש הליכי משפט; המערערים 2 ו-3 חויבו בתשלום פיצויים בסך 20,000 ₪, כל אחד, לעזבון המנוח.

המערערים משיגים על חומרת העונש שהושת עליהם, ומכאן הערעורים שלפנינו. יצוין, כי ביום 3.1.2017 עוכב ביצוע עונש המאסר שהושת על המערערים 2 ו-3, עד להכרעה בערעור (השופטת (כתוארה אז) א' חיות). הבקשה לעיכוב תשלום הפיצויים נדחתה.

עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש בעניינם של המערערים

4. בכתב האישום המתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון, נמסר כי המערערים 1 ו-3 הם אחים, ואילו המערער 2 הוא בן דודם. המערערים מתגוררים במתחם מגורים משותף בשוב מג'ד אל כרום (להלן: הישוב), הכולל מספר בתים וחצר משותפת. נטען בכתב האישום, כי ביום 9.9.2014 בשעה 20:40 לערך, "התגלע ריב" בין המערער 2 לבין א ג ז"ל, יליד 1976 (להלן: המנוח), במהלכו חסם המנוח, באמצעות רכבו, את הרכב בו נהג המערער 2, במרכז הישוב. בהמשך, המנוח הוציא את המערער 2 מהרכב, ו"תקף אותו באמצעות אלה והכה אותו בפלג גופו התחתון ובראשו". לאחר מעשה התקיפה, עזב המערער 2 את המקום. זמן קצר לאחר מכן, הגיע המערער 2 למתחם הבית וסיפר למערערים 1 ו-3 כי הוא הותקף על ידי המנוח. בהמשך לכך, החליטו המערערים "לגמול למנוח על מעשיו, לתקוף אותו ולפצוע אותו בצוותא חדא". כנטען בכתב האישום, גמר המערער 1 אומר בליבו לירות במנוח ולגרום לו לחבלה חמורה, ולצורך כך הוא הצטייד באקדח 9 מ"מ תקין, ובתחמושת לאקדח, וזאת "ללא רשות על פי דין להחזקתם ולנשיאתם". עוד באותו לילה, בסמוך לשעה 21:13, הגיעו המערערים לקרבת ביתו של המנוח, כאשר המערער 1 נוהג ברכב מסוג מיצובישי, ואילו המערערים 2 ו-3 נוסעים מאחוריו ברכב מסוג יונדאי, שבו נהג המערער 2. באותה עת, עמד המנוח מחוץ לבית ושוחח עם שניים מבני משפחתו. כאשר המערער 1 הבחין במנוח, הוא האט את מהירות נסיעתו עד כדי עצירה, וירה ארבע יריות לעברו של המנוח, ממרחק של כ-4 מטרים. נמסר בכתב האישום, כי קליע אחד פגע בראשו של המנוח והוא התמוטט במקום. המנוח הובהל לבית החולים במצב של מוות מוחי, וכעבור מספר שבועות נפטר מפצעיו.

5. מיד לאחר הירי, נמלטו המערערים מהמקום, בנסיעה בכלי הרכב שעמם הגיעו. לאחר נסיעה קצרה, "נתקעו הרכבים בפקק תנועה", ועל מנת לפנות את הדרך, החל המערער 1 לירות באוויר, ואילו המערער 3 הוציא את פלג גופו העליון מהחלון האחורי של רכב היונדאי, וצעק "יא בני זונות, אנחנו נשרוף את הכפר". בהמשך, בסמוך לשעה 21:40, החביאו המערערים, "בעצמם או בצוותא חדא עם אחרים", את רכב המיצובישי במוסך בכפר בענה, לאחר שהסירו מדבקת "שהשחירו את החלונות האחוריים של הרכב", ואת הטסות מהגלגלים, וזאת "בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי". לגבי המערער 1 נטען בנוסף, כי היה עליו לשהות, החל מיום 14.5.2014, במעצר בית מלא בפיקוחם של המערער 3 ושל אדם נוסף, וזאת בהתאם לצו שניתן בבית משפט השלום לתעבורה בעכו (מ"ת 4790-05-14). המערער 1 ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, תוך הפרת הוראה חוקית, עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

גזר דינו של בית משפט קמא

6. בפתח גזר דינו, ציין בית משפט קמא כי, בהתאם להסדר הטיעון בעניינו של המערער 1, תטען המשיבה לעונש של 20 שנות מאסר ואילו ההגנה תבקש להסתפק בעונש של 16 שנות מאסר. עוד הוסכם, כי כל תקופת המעצר תנוכה מהמאסר בפועל שייגזר על המערער 1, חרף העובדה כי באותה עת ריצה המערער 1 עונש מאסר, בגין ביצוע עבירה אחרת. אשר למערערים 2 ו-3, הוסכם כי המשיבה תעתור לעונש של 12 חודשי מאסר, ואילו המערערים יהיו חופשיים בטיעוניהם.

בהמשך, עמד בית משפט קמא על האמור בתסקירי מבחן שהוגשו בעניינם של המערערים 2 ו-3. מתסקירו של המערער 2 עולה, כי הוא רווק, כבן 22 שנים, אשר סיים 11 שנות לימוד, ועבד במפעל ברזל השייך לאביו. בהתייחס לאירוע המתואר בכתב האישום, נקט המערער 2 בגישה הגנתית, תוך שהוא מייחס את האשמה למנוח, אשר לטענתו תקף אותו ללא כל סיבה. לדברי המערער 2, הוא לא ראה את המערער 1 כשהוא אוחז בנשק, ואינו בטוח כלל ועיקר, כי מערער זה ירה במנוח. עורכת התסקיר

התרשמה, כי המערער 2 נוטה "למזער ולצמצם" את התנהגותו באירוע, הוא מתקשה לקבל אחריות מלאה על מעשיו, נוקט בגישה קורבנית, ומכחיש כל בעיה בהתנהלותו. בנוסף, לא ביטא המערער 2 כל נזקקות טיפולית. להתרשמות שירות המבחן, המערער 2 הוא בעל אישיות בלתי בשלה ומגובשת, הוא בעל הערכה עצמית נמוכה, וקיים קושי מבחינתו להפעיל שיקול דעת "במצבים חברתיים מורכבים". המערער 2 מתקשה לתת אמון בזולת, ואף מבטא כעס, תסכול, ועוינות כלפי המנוח. בנסיבות אלה, סבורה עורכת התסקיר כי קיים סיכון להישנות התנהגות פורצת חוק מצידו של המערער 2. לאחר שבית משפט קמא עיין בתסקיר, התבקש המערער 2 להודיע אם הוא עודנו דבק בהסדר הטיעון, ובתגובה לכך מסר בא כוחו כי, חרף האמור בתסקיר, המערער 2 אינו חוזר בו מהודאתו.

אשר למערער 3, עולה מהתסקיר כי הוא כבן 20 שנים, רווק, ללא עבר פלילי. המערער 3 הוא אחיו של המערער 1 מצד אביו. המערער 3 גדל בנסיבות חיים מורכבות ומגיל צעיר הוא נדרש ליטול חלק בפרנסת המשפחה. גם המערער 3 התקשה לקבל אחריות על חלקו באירוע והכחיש קיומו של קונפליקט או סכסוך בינו לבין המנוח. בנוסף, נקט המערער 3 בגישה קורבנית ושלל התנהלות בעייתית מצידו. אשר לנסיבות האירוע, טען המערער 3 כי הוא לא התכוון כלל לפגוע במנוח, והוסיף כי ברשותו של אחיו - המערער 1, לא היה כלל נשק, והוא לא קשור להריגתו של המנוח, ועל כן מעצרו (של המערער 1) הוא מעצר שווא. המערער 3 טען בנוסף, כי הוא הודה "על מנת להגיע להסדר טיעון לסיים את ההליך המתנהל נגדו". יצוין, כי אף כאן הבהיר ב"כ המערער 3, כי למרות האמור בתסקיר, המערער 3 אינו מבקש לחזור בו מהודאתו. עורכת התסקיר התרשמה כי המערער 3 נוטה להתמקד בעצמו, בצרכיו האישיים, ובנזק שנגרם לו ולמשפחתו עקב ההליך המשפטי, והוא מלא בתחושות כעס כלפי רשויות אכיפת החוק. הובהר בתסקיר, כי המערער 3 אינו נוטל אחריות על מעשיו ונוטה להשליך את האחריות על גורמים חיצוניים. בנסיבות אלה, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של המערער 3, ולגישתו יש להטיל על המערער 3 ענישה מוחשית וקונקרטי, אשר "תחבר אותו לחומרת המעשים המיוחסים לו".

7. בהמשך, סקר בית משפט קמא בקצרה את האמור בתסקיר נפגעי העבירה. התסקיר מתאר תמונת נזק קשה מבחינת משפחת המנוח, אשר מאז המקרה נתונה באבל כבד ומתקשה להשלים עם החלל העמוק שנפער במשפחה, מאז מותו של המנוח. עולה מהתסקיר, כי המנוח היווה דמות דומיננטית ומרכזית עבור בני המשפחה, והוא שימש כעוגן כלכלי עבור המשפחה כולה. עורכת התסקיר ציינה, כי אף שחלפו כשנתיים מאז האירוע, המשפחה עודנה שקועה באבל בשל האובדן, ובני המשפחה טרם מצאו את הכוח לעבור טיפול, אשר יכול להקל עליהם ולו במעט. בנוסף, מלווה את בני משפחת המנוח תחושת איום וחרדה ממשית, מפני האפשרות לפגיעה חוזרת בהם מצד המערערים, או מי מבני משפחתם.

8. בבוא בית משפט קמא לגזור את עונשו של המערער 1, בגדרי טווח הענישה המוסכם, זקף בית המשפט לחובתו את העובדה כי מדובר באירוע מתוכנן, לאחר שהמערער 1 הצטייד באקדח ובתחמושת ונסע ברכב לביתו של המנוח, כאשר המערערים 2 ו-3 בעקבותיו. המערער 1 היה הגורם הדומיננטי באירוע, והוא זה שירה לעבר המנוח ארבע יריות מטווח קצר, וגרם למותו. לכך יש להוסיף את הירי האוויר, בטבורו של הכפר, כדי לפנות לו ולחבריו את הדרך. לקולה התחשב בית משפט קמא בהודאתו של המערער 1 באשמה, הגם שזו באה לאחר שנשמעו חלק מעדי התביעה, ואת הבעת החרטה על מעשיו. כמו כן, נתן בית משפט קמא את דעתו לנסיבות חייו הלא קלות של המערער 1, וזאת מבלי להתעלם מעברו הפלילי ומהעובדה כי הוא ביצע את המעשה, תוך הפרת צו שיפוטי שלפיו היה עליו לשהות במעצר בית. לאחר זאת, גזר בית משפט קמא על המערער 1, 18 שנות מאסר בניכוי ימי מעצרו, ואת יתר העונשים המפורטים בפסקה 3 לעיל.

9. אשר למערערים 2 ו-3, החליט בית משפט קמא לכבד את הסדר הטיעון, שבמסגרתו הגבילה עצמה המשיבה לעונש של 12 חודשי מאסר, בצינו כי ההסדר בעניינם (כמו גם בעניינו של המערער 1) התגבש לאור קשיים ראייתיים, שבהם נתקלה המשיבה. בית משפט קמא ציין, כי כל המערערים הונעו ממניעי נקם, לאחר שהמערער 2 הותקף על ידי המנוח, והם בחרו לקחת את החוק לידיהם ולהסלים את הסכסוך. בית משפט קמא הוסיף עוד, כי המערערים 2 ו-3 הורשעו, בנוסף לסייע לפציעה, גם בעבירה של שיבוש הליכי משפט, עבירה חמורה בנסיבותיה. בית משפט קמא התחשב לקולה בהודיית המערערים 2 ו-3 באשמה, בגילם הצעיר, ובעברם הנקי. עם זאת, הטעים בית משפט קמא כי לא ניתן להתעלם מהאמור בתסקירי שירות המבחן, מהם עולה כי המערערים 2 ו-3 מתקשים לקבל אחריות על מעשיהם, ושוללים התנהגות בעייתית מצידם. אשר למערער 3, הזכיר בית משפט קמא כי הוא היה אמור לפקח על המערער 1, ולדווח על הפרת תנאי מעצר הבית שבו הוא שהה, וחרף זאת הוא הצטרף אליו לביצוע העבירות. לאור האמור, גזר בית משפט קמא על המערערים 2 ו-3, תשעה חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרם ואת יתר העונשים, כמפורט בפסקה 3 לעיל.

תמצית הטיעונים בערעור

10. בהודעת הערעור נטען, כי בית משפט קמא לא נתן משקל ראוי להודאתם של המערערים באשמה, אשר חסכו בזמן שיפוטי יקר. עוד נטען, כי היה מקום להתחשבות רבה יותר בעובדה כי ההסדר הושג "בשל בעיות מהותיות בחומר הראיות". אשר למערער 1, נטען כי ראוי היה להשית עליו עונש המצוי ברף התחתון של ההסדר היינו, 16 שנות מאסר, וזאת בשל גילו הצעיר, היותו נשוי ואב לשני ילדים קטנים, ולנוכח העובדה כי זהו מאסרו הראשון. נטען בנוסף, כי המערער 1 נפגע, בשנת 2007, בתאונת דרכים קשה, ועד היום הוא סובל מבעיות ברגליו. כיום, המערער 1 משמש כתומך בעצורים, הסובלים מבעיות נפשיות, והוא אף הצליח להציל חייהם של מספר כלואים. אשר לנושא הפיצויים, נטען כי בשל משך תקופת המאסר, מן הראוי להימנע מהשתתפות פיצויים עליו או להפחית משמעותית את סכום הפיצוי.

11. אשר למערער 2, נטען כי הוא היה כבן 20 שנה במועד האירוע, והוא נעדר כל עבר פלילי. נטען בנוסף, כי היה על בית משפט קמא להתחשב בכך שהמערער 2 היה קורבן למעשי אלימות קשים מצדם של המנוח ושל אחרים, שכלל לא הועמדו לדין. בעקבות אותה תקיפה לוקה המערער 2 בבעיות רפואיות שונות, ובכלל זה הוא סובל מכאבי ראש ואיבוד הכרה. נטען, כי יש להסתפק בתקופת המעצר כמאסר בפועל ויש לבטל את החיוב בפיצויים או לצמצם את שיעורם.

12. לגבי המערער 3 נטען, כי הוא היה כבן 18 שנים במועד ביצוע העבירה, ואף הוא נעדר כל עבר פלילי. בשל מעצרו, נפרד המערער 3 מארוסתו, שעמה הוא ביקש להינשא. עוד נטען, כי היה מקום להתחשב בכך כי חלקו של המערער 3 בביצוע העבירות היה הקטן ביותר. לפיכך, מבוקש להסתפק בתקופת מעצרו כמאסר בפועל, ולבטל או להפחית בסכום הפיצויים שהושת עליו.

13. בדיון בערעור טענה עו"ד תמי אולמן, ב"כ המערערים, כי נסיבותיו האישיות של המערער 1 קשות ביותר, לאחר שאביו עזב את הבית, עת היה המערער 1 בכתה ז', ומאז הוא נאלץ לקבל את האחריות לפרנסת המשפחה. אשר לפיצוי שהושת עליו, נטען כי אין ביכולתו לשלם את הסכום בו חויב (200,000 ₪), הגם שהמשפחה גייסה 50,000 ₪ לתשלום מיידי, אך המרכז לגביית קנסות אינו מוכן לקבל סכום חלקי זה. יצוין, בהקשר זה, כי מהודעה שנמסרה על ידי המשיבה, לבקשתנו, עולה כי ניתן לפנות אל המרכז לגביית קנסות בבקשה לשלם חלק מהחוב, כך שאין מניעה להפקיד, בשלב ראשון, 50,000 ₪ לזכות משפחת המנוח. אשר

למערערים 2 ו-3 נטען, כי מדובר ביתר מאסר קצרה ביותר, שכן הם שהו במעצר תקופה של כ-6 חודשים, כך שאם ינוכה שליש מתקופת המאסר שנגזרה עליהם, הם ישהו בכלא מספר שבועות מועט. נטען בנוסף, כי היה ראוי ליתן משקל רב יותר לגילם הצעיר של המערערים 2 ו-3, ולעברם הנקי.

טיעוני המשיבה

14. המשיבה, אשר יוצגה על ידי עו"ד רחלי זוארץ-לוי, ביקשה לדחות את הערעורים. אשר למערער 1 נטען, כי מדובר בביצוע עבירה של הריגה, המצוייה ברף חומרה גבוה ביותר, אשר בוצעה מתוך מניע של נקמה תוך נטילת החוק לידיים. בהתייחס למערערים 2 ו-3, נטען כי בית משפט קמא היה ער, בגזרו את דינם, כי יהיה עליהם לרצות כ-3 חודשי מאסר בלבד, בהינתן התקופה בה שהו במעצר. לגישת המשיבה, בהחלטה זו של בית משפט קמא אין מקום להתערב, גם אם מדובר בהחזרתם של המערערים 2 ו-3 לכלא, לתקופה קצרה יחסית. המשיבה הבהירה, כי עבירת הסיוע, במקרה דנן, עומדת ברף חומרה גבוה ולכן יש להוסיף את עבירת השיבוש, אשר נעברה על ידי המערערים. לפיכך, התבקשו לדחות את ערעוריהם של המערערים ושלא להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא.

תסקירי מבחן מעודכנים בעניינם של המערערים 2 ו-3

15. מהתסקיר המשלים בעניינו של המערער 2 עולה, כי המערער מתגורר בבית הוריו וממשיך לעבוד במפעל הברזל של אביו. המערער 2 ציין, בשיחה עם עורכת התסקיר, כי הגם שלא נערך הסכם סולחה בין הצדדים, לא קיים, להערכתו, קונפליקט או מתח בין המשפחות. המערער 2 ציין עוד, כי הוא הסדיר את תשלום הפיצויים למשפחת המנוח. לדברי המערער 2, הוא מבין כיום טוב יותר את משמעות התנהגותו והשלכותיה, ואת הנזק שגרם במעשיו. המערער 2 לא ביטא נזקקות טיפולית, והוא אינו רואה צורך בטיפול, לשם שינוי דפוסי התנהגותו.

16. מהתסקיר המשלים בעניינו של המערער 3 עולה, כי הוא חש שנעשה לו עוול בגזירת עונשו, והוא ביטא את החשש כי חזרתו לכלא תפגע קשות במצבו הרגשי, ותחבל בהתפתחותו האישית, המקצועית, והמשפחתית. המערער 3 הבהיר, כי הוא הסדיר את תשלום הפיצויים למשפחת המנוח, למרות שהוא שקוע בחובות רבים. עורכת התסקיר ציינה, כי המערער 3 מבין טוב יותר כיום את חומרת מעשיו, הגם שהוא מציג "עמדה קורבנית ונוקט בעמדה הגנתית והשלכתית". המערער 3 שלל נזקקות טיפולית, והוא אינו רואה צורך בטיפול, לשם שינוי התנהגותו.

דיון והכרעה

17. בפתח דיונו, נזכיר את ההלכה המושרשת לפיה ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם עסקינן בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפלה בגזר הדין (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 6095/10 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 9074/12

מדינת ישראל נ' אבו אחמד (13.6.2013); ע"פ 1630/14 אבו שנדי נ' מדינת ישראל (4.12.2014)).

הכלל האמור יפה ביתר שאת, מקום בו העונש שנגזר מצוי בתוך טווח ענישה, עליו הוסכם בין הצדדים בהסדר טיעון, וכפי שציינה השופטת (כתוארה אז) א' חיות בע"פ 1288/14 חוסאם נ' מדינת ישראל (1.2.2015) (להלן: עניין חוסאם) "במקרה כזה נדרשות נסיבות מיוחדות וחריגות ביותר על מנת שערכאת הערעור תתערב בעונש" (שם, בפסקה 5, וראו גם, ע"פ 4921/11 דלאשה נ' מדינת ישראל (9.7.2012); ע"פ 6478/12 דרדון נ' מדינת ישראל (17.4.2013); ע"פ 4709/10 פיצחדזה נ' מדינת ישראל (19.5.2011)).

לאחר עיון בגזר דינו של בית משפט קמא ובהודעת הערעור, והאזנה לטיעוני הצדדים בדיון שנערך לפנינו, לא מצאתי כי קיימת עילה כלשהי להתערבות בעונשם של המערערים.

18. נפתח תחילה בעניינו של המערער 1. מערער זה הורשע בעבירה של הריגה, המצוייה ברף חומרה גבוה ביותר, לאחר שמלכתחילה יוחסה לו עבירה של רצח. מתוך רצון לנקום במנוח, בשל תקיפתו של המערער 2, הצטייד המערער 1 באקדח ובתחמושת, והיה נחוש בדעתו לירות במנוח, כדי לפגוע בו. הירי נעשה מטווח קצר והפגיעה בראשו של המנוח גרמה למותו, לאחר מספר שבועות. לכך יש להוסיף את הירי המסוכן בחוצות הכפר, כדי להבטיח את נתיב בריחתו מהמקום, כמו גם את עבירת השיבוש, לגבי רכב המיצובישי. זאת עשה המערער 1 בהיותו אמור לשהות במעצר בית, בתוקף צו שיפוטי שניתן בעניינו. בעבירות הריגה ניתן למצוא מנעד רחב למדי של עונשים, אך במקרים החמורים, הנושקים לעבירת הרצח, הוטלו עונשים המתקרבים לעונש המירבי, 20 שנות מאסר. כך, בע"פ 5373/12 אבורמד נ' מדינת ישראל (15.4.2015) אושר עונש של 18 שנות מאסר (כולל הצטברות של שנת מאסר על תנאי) למי שגרם למותו של אחר במהלך קטטה. בעניין חוסאם הושת על המערער, אשר הורשע בעבירת הריגה, תוך שימוש בנשק, עונש של 20 שנות מאסר, וערעורו על חומרת העונש נדחה. במקרים אחרים הוטלו עונשים קלים יותר, בנסיבות שהצדיקו זאת (ראו, בין היתר, ע"פ 1354/13 קסיס נ' מדינת ישראל (23.10.2014); ע"פ 7651/11 ג'האלין נ' מדינת ישראל (29.9.2013), עת הושתו 12 ו-13 שנות מאסר, בהתאמה).

הנה כי כן, אין בעונשו של המערער 1 כל סטייה מרמת הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה, ובמיוחד אמורים הדברים שעה שמדובר בהסדר טווח, כאשר עונשו של המערער 1 מוקם באמצעו. דברים אלה נכונים גם לגבי הערעור על החיוב בפיצויים. נוכח הפגיעה הקשה במשפחת המנוח, והנזק הרב שנגרם לה, אינני רואה מקום לביטול או להפחתת שיעור הפיצויים, ויש לדחות גם חלק זה של הערעור (ראו, בהקשר לסכום הפיצויים, עניין חוסאם בפסקה 7).

19. ומכאן לערעורם של המערערים 2 ו-3. העונשים שנגזרו עליהם מצויים בטווח הענישה שעליו הוסכם, שעה שהמשיבה ביקשה, במסגרת ההסכם, לגזור עליהם 12 חודשי מאסר. בית משפט קמא התחשב בכל הנסיבות האפשריות לקולה בעניינם של המערערים 2 ו-3 והחליט לגזור עליהם 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי תקופת מעצרם. נראה, כי מדובר, בנסיבות העניין, בעונש הנוטה לקולה, בשים לב לחומרת מעשיהם של המערערים 2 ו-3, אשר סייעו למערער 1 בהוצאת תכנית הנקם, מהכוח אל הפועל, ופעלו ביחד עמו לשיבוש מהלכי החקירה, בכך שהסתירו את רכב המיצובישי. המערער 3 אף מעל באמון שניתן בו, עת איפשר למערער 1 לצאת ממקום מעצר הבית, ואף חבר אליו לפעילות העבריינית. בנסיבות אלה, אינני רואה מקום להתערב במידת העונש,

הגם שמשמעות הדבר היא, חזרתם של המערערים 2 ו-3 לכלא, לתקופה קצרה יחסית.

20. סוף דבר, הערעורים שלפנינו נדחים בזאת.

המערערים 2 ו-3 יתייצבו לריצוי יתרת מאסרם, ביום 5.3.2018 עד השעה 10:00, בימ"ר קישון או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותם תעודת זהות ועותק מפסק דין זה. על המערערים 2 ו-3 לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336.

ניתן היום, כ"ב בשבט התשע"ח (7.2.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט